

मएसो'आबासाहेब गरवारे महाविद्यालय, कर्वे पथ, पुणे ४११००४

राष्ट्रीय सेवा योजना (NSS)

विशेष श्रमसंस्कार शिबीर २०१८-१९

आसदे गाव , तालुका मुळशी, जिल्हा पुणे

सावित्रीबाई फुले पुणे विद्यापीठाने निर्देशित केल्याप्रमाणे, आबासाहेब गरवारे महाविद्यालयाच्या “राष्ट्रीय सेवा योजना” विभागाने आयोजित केलेल्या या विशेष श्रमसंस्कार शिबिरात, एकूण १०५ स्वयंसेवक सहभागी झाले होते. या श्रमसंस्कार शिबिरात राष्ट्रीय सेवा योजनेचे कार्यक्रम अधिकारी डॉ प्रफुल्ल शेडे, डॉ अविनाश शेलार आणि डॉ नेहा देशपांडे उपस्थित होते. श्रमसंस्कार शिबीर योग्य पार पडावे तसेच इतर नियोजनासाठी महाविद्यालयामार्फत दररोज प्रत्येकी दोन महिला आणि पुरुष प्राध्यापकांची नियुक्ती करण्यात आली होती. संपूर्ण शिबीर कालावधीत दररोज विशिष्ठ अभ्यासक्षेत्रातील काही तज्ञ मान्यवरांची व्याख्याने स्वयंसेवक आणि स्थानिक ग्रामस्थांसाठी आयोजित करण्यात आली होती. या श्रमसंस्कार शिबीर कालावधीत आसदे गावात पुढील प्रमाणे काही ठळक महत्वाची कामे झाली.

- **ग्राम स्वच्छता-** संपूर्ण गावाची स्वच्छता या कालावधीत करण्यात आली. गावात असलेल्या सर्व मंदिरांची स्वच्छता या अभियानात करण्यात आली. यातून एकत्रित केलेला सर्व कचरा यानंतर स्वच्छता कर्मचाऱ्यांकडून वाहून नेण्यात आला.
- **सांडपाण्याचा निचरा-** आसदे गावात असलेल्या सांडपाणी वाहून नेणाऱ्या लहान नाल्याची आणि गटारांची स्वच्छता या वेळी करण्यात आली. सांडपाणी विना अडथळा वाहून जाईल अशा प्रकारे रस्त्यांच्या कडेला असलेल्या या नाल्यांची आणि गटारांची स्वच्छता करण्यात आली.

- **प्लास्टिक मुक्त गाव-** ग्रामस्वच्छता करत असताना प्लास्टिक कचरा एकत्र करण्यावर विशेष भर देण्यात आला होता. सांडपाणी वाहून नेणाऱ्या लहान नाल्याची आणि गटारांची स्वच्छता करताना प्लास्टिकचा वापर होत असल्याचे प्रकर्षाने जाणवले. प्लास्टिकच्या वापराचे विघातक परिणाम ग्रामस्थांना समजावून सांगण्यात आले. ग्रामस्थांनी यावेळी भविष्यात प्लास्टिकचा वापर कमी करण्याचे आश्वासन दिले
- **वृक्षारोपण-** शिबीर कालावधीत वृक्षारोपण करण्यासाठी मंदिर परिसर तसेच पडजमिनीमध्ये खड्डे घेण्यात आले. या वेळी स्वयंसेवकांनी ४० पेक्षाही जास्त खड्डे घेतले. ग्रामस्थांनी या वेळी स्थानिक वृक्षांचे पर्यावरणातील महत्व स्वयंसेवकांना पटवून दिले.
- **पाण्याचे विश्लेषण-** आसदे गावात मुख्यता बंदिस्त नळ योजने मार्फत पिण्यासाठी पाणीपुरवठा केला जातो. या शिवाय गावाच्या जवळूनच वाहणारी मुळा नदी, विहिरी आणि कूपनलिकांद्वारे जलसिंचनासाठी पाणी उपलब्ध होते. या सर्व पाण्याचे नमुने घेऊन महाविद्यालयातील सूक्ष्म जीवशास्त्र विभागाने त्याचे प्रयोगशाळेत विश्लेषण केले. त्याचा अहवाल गावातील सरपंच श्री नरेश भरम यांना दिला.
- **जिल्हा परिषद शाळेस भेट-** राष्ट्रीय सेवा योजनेच्या सहभागी स्वयंसेवकांनी या काळात जिल्हा परिषदेच्या शाळेत भेट दिली आणि इयत्ता १ ली ते ४ थी च्या विद्यार्थ्यांशी सवांद साधला. या शाळेतील शिक्षिकांनी यावेळी शाळेतील नाविन्यपूर्ण कौशल्य-आधारित अभ्यासपद्धती विषयी माहिती दिली. स्वयंसेवकांनी विद्यार्थ्यांना शिक्षणाचे ,आरोग्याचे आणि मैदानी खेळांचे महत्व पटवून दिले.

- **सांस्कृतिक कार्यक्रम-** शिबीर कालावधीत ग्रामस्थांसाठी दररोज संध्याकाळी सामाजिक उदबोधन प्रेरित कार्यक्रमांचे आयोजन स्वयंसेवका कडून केले जात असे. यात स्त्री आरोग्य, शिक्षण ,रोजगार, पर्यावरण संवर्धन, अंधश्रद्धा निर्मूलन अशा विविध विषयांवर भर देण्यात आला होता. या सर्व विषयांचे महत्त्व स्वयंसेवकांनी नाटक, एकपात्री प्रयोग आणि कविता वाचनाद्वारे ग्रामस्था समोर मांडले. गावातील महिलांसाठी हळदी कुंकवाचा कार्यक्रम आयोजित करण्यात आला होता. या वेळी खेड्यातील महिलांनी फेरा धरने, गाणी , फुगड्या तसेच उखाणे घेत उत्स्फूर्त सहभाग घेतला.

हे विशेष श्रमसंस्कार शिबीर योग्य, व्यवस्थित पार पाडण्यासाठी आबासाहेब गरवारे महाविद्यालयाचे प्राचार्य डॉ पी बी बुचडे, उपप्राचार्य डॉ प्रमोद सोनावणे, डॉ सुनिता भागवत, डॉ अंकुर पटवर्धन, महाविद्यालयातील सर्व प्राध्यापक, प्रशासकीय कर्मचारी, सावित्रीबाई फुले पुणे विद्यापीठातील राष्ट्रीय सेवा योजनेचे समन्वयक डॉ प्रभाकर देसाई, आबासाहेब गरवारे महाविद्यालयाच्या राष्ट्रीय सेवा योजनेचे सर्व सहभागी स्वयंसेवक, गावाचे सरपंच श्री नरेश भरम, संजय भरम सर्व ग्रामस्थ यांचे बहुमोल सहकार्य लाभले.

डॉ अविनाश शेलार

कार्यक्रम अधिकारी

राष्ट्रीय सेवा योजना